

PIARGSKE ZVESTI

Mesačník obyvateľov • ŠTIAVNICKÉ BANE • marec 2010

Jozef ZÁHORA - Otec PIARGU

● **V roku 2010** si pripomenieme viacero výročí dotýkajúcich sa významných osobností pracovne a bytostne spojených s obcou Štiavnické Bane.

Medzi ne možno nepochybne zaradiť **JOZEFA ZÁHORU**, kňaza, náboženského spisovateľa, organizátora spoločenského a národného života, zakladateľa jednej z prvých škôl svojho druhu v Uhorsku, **REZBÁRSKEJ DIELNE** – Školy na výrobu detských hračiek. **31. januára 2010** uplynulo 120 rokov od jeho predčasného úmrtia.

Osobnosť **Jozefa Záhora** výstižne pomenovali autori monografického spracovania dejín obce Štiavnické Bane, **ĽUDMILA A VOJTECH ŠTEVÍKOVCI** ako otca Piargu. Narodil sa 8. februára 1846 v Ružomberku, študoval na banskobystrickom gymnáziu a teológiu na Pázmaneu vo Viedni, kde bol v roku 1871 vysvätený za kňaza. Jeho prvým pôsobiskom v zasvätenom živote sa stala Banská Štiavnica, tu ako kaplán pôsobil do roku 1878. Už počas štúdia teológie Jozef Záhora bol literárne činný.

V roku 1869 v Pamätníku sv. Cyrila a Metoda uverejnil článok „*Pápež, otec slobody*“. V Banskej Štiavnici zostavil „*Cirkevný katolícky spevník*“, ktorý vyšiel tlačou v roku 1876. Do slovenčiny z nemčiny preložil niekoľko spisov náboženského spisovateľa **Albána Stolza**, kázne a príspevky uverejňoval v Katolíckych novinách, Kazateľovi a Kazateľni vedenej **Františkom Richardom Osvaldom**. V období Záhorovej pôsobnosti v Štiavnických Baniach mu v roku 1886 tlačou vyšla detská divadelná hra „*Svätá vianočná noc*“.

Do Štiavnických Baní Jozef Záhora prišiel

prekazili Jozefovi Záhorovi naplniť plány a zámery náboženského, sociálneho, vzdelanostného a kultúrneho pozdvihnutia obce.

Pôsoobil ako regionálny zástupca v Spolku sv. Vojtecha, v Štiavnických Baniach založil a viedol *Vzdelávaci spolok*, zorganizoval ochotnícke divadlo, stál pri založení *Rodinnej školy*. Zaslúžil sa o príchod *rádových sestier sv. Vincenta de Paula*, čo dokázal presadiť ako správca farnosti u vtedajšieho ostrihomského arcibiskupa **Kolomana Vasáryho**. S Jozefom Záhorom sa spája jedinečná ustanovizeň už spomenutá dielňa a škola, ktorá začala jeho

v roku 1878 v čase útlmu hlavného výrobného odvetvia poskytujúceho obyvateľstvu pracovné príležitosti, baníctva. Tu popri pastoračnej práci dokázal realizovať viacero pozoruhodných vecí, len predčasné úmrtie

31. januára 1890

zásluhou s činnosťou v apríli 1887. Jej založením chcel Jozef Záhora dopomôcť k tomu, aby mladí a talentovaní ľudia počas trojročného štúdia získali teoretické a praktické poznatky a skúsenosti tak, aby mohli

(dokončenie na strane 2.)

Obecný úrad ŠT. BANE úradné hodiny:

PO	7:00 – 12:00	12:30 – 15:00
UT	7:00 – 12:00	12:30 – 15:00
ST	7:00 – 12:00	12:30 – 16:30
ŠT		nestránkový deň
PI	7:00 – 12:00	12:30 – 15:00

tel. : 045 692 91 16, 045 692 91 17, 045 692 92 62

fax: 045 692 92 62, www.stiavnickebane.ocu.sk

adresa: Štiavnické Bane č.1, PSČ: 969 81

Pre obyvateľov Štiavnických Baní, Hornej Rovne a okolia distribuované zdarma

Vážení obyvatelia,
dovoľte mi, aby som Vás privítal na stránkach nášho periodika PIARGSKE ZVESTI, ktoré budú vychádzať raz do mesiaca.

Bude mať v nich miesto pohľad do zaujímavej histórie našej obce, budú v nich informácie o dianí v samospráve, od hasičov, od športovcov, zo školstva, z Klubu dôchodcov a tých, ktorí sa aktívne venujú životu v našej obci a jej okolí.

Štiavnické Bane vždy patrili k tým obciam, ktorých väzby na minulosť sa významne viazali aj so súčasnosťou.

Našou snahou je komunikovať nielen s obyvateľmi, ale aj s okolím, ba i zahraničím.

Tešíme sa na spoluprácu s Vami, tešíme sa na príjemne prežitú spoločnú chvíľu...

STANISLAV NEUSCHL,
starosta obce

Jozef Záhora - Otec Piargu

(dokončenie zo str.1)

v ťažkej hospodárskej situácii svojou prácou existenčne zabezpečiť svojich najbližších.

REZBÁRSKA DIELŇA – Škola na výrobu detských hračiek, ešte za života svojho zakladateľa a prvého správcu Jozefa Záhora svojimi výrobkami, tvoriacimi nielen hračky, ale aj učebné pomôcky pre ľudové a učňovské školy, získala

ocenenia na výstave v Arade, Budapešti, Pécsi, neskôr na svetovej výstave v Paríži v roku 1900, na výstavách v Miláne a Mníchove.

Obec na túto výnimočnú osobnosť nezabúda, v posledných obdobiach sa každoročne konajú Rezbárske dni, ktoré sa stávajú aj spomienkou na Jozefa Záhora, pochovaného v krypte Rím. kat. far. kostola sv. Jozefa.

Na rezbárske tradície z obdobia pôsobnosti Jozefa Záhora sa tak nezabudlo, čoho ďalším príkladom je výchova rezbárov v obci v rámci Kolpingovho diela na Slovensku.

MIKULÁŠ ČELKO

Krátko

- Dňa **1. marca** sa uskutočnilo ďalšie riadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva našej obce.
- **Tretieho marca** bolo v Pukanci za účasti starostu našej obce zasadnutie Správnej rady združenia TATIAR pre separovaný zber, v ktorom je aj naša obec.
- Starosta obce Stanislav NEUSCHL sa **4. marca 2010** zúčastnil aj tretej konferencie združenia „Životnými cestami Jána Palárika“ v KD v Palárikove.
- Fašiangový sprievod úspešne prešiel obcou **12.2. 2010**, organizovaný OcÚ, ZŠ MŠ M. Hella a Klubom dôchodcov, napriek nepriazni počasia sa akcia vydarila.
- **11. marca 2010** rokoval starosta obce so zástupcami Vodárni o možnosti napojenia obce na Pohronský vodovod, viac v ďalšom čísle PZ.
- Cvičenie aerobiku je na ZŠ **každý utorok** o 17.30 hod..
- Moderátor Markízy - **PINĎO** v relácii na Streche predstavil svoju útulnú chalupu v našej obci.
- **Od 16. januára** v našej obci funguje lyžiarsky vleč Sala-mandra resort.

Základná škola s materskou školou M. Hella

leží v srdci Štiavnických vrchov priamo pod legendami ospevaným Sitnom (1009 m.n.m).

Na našej škole sa ako na **jedinej základnej škole na svete** vyučuje predmet sokolarstvo, poľovníctvo a lesníctvo. Škola sa profiluje k lesníckemu vzdelávaniu a pozitívnemu chápaniu ochrany prírody a tiež k cestovnému ruchu vyučovaním nového predmetu Geografia cestovného ruchu. **Veľký dôraz kladíme na vyučovanie cudzích jazykov.** Na prvom stupni sa vyučuje anglický jazyk a od šiesteho ročníka už aj jazyk ruský. Nemalé prostriedky vynakladáme na budovanie informatického systému školy. Disponujeme jednou z **najmodernejších multimediálnych učebni na Slovensku - jazykovým laboratóriom.** Zapisaných na škole máme k 15. septembru 2009 (Eduzber) 104 žiakov v ZŠ a 30 žiačikov v MŠ. Prvýkrát sme v školskom roku 2009/2010 otvorili pre žiakov s odporúčeným odkladom povinnej školskej dochádzky NULTÝ ROČNÍK, čím žiaci v tejto triede získavajú nové, účinnejšie formy a spôsoby získavania vedomostí a zručností potrebných pre 1. ročník ZŠ. **Novinkou je školský minibus na trase Banská Štiavnica - Štiavnické Bane a späť a práve táto skutočnosť je vyhľadávanou službou hlavne pre rodičov z Banskej Štiavnice. Zameriavame sa aj na skvalitnenie výchovného a vzdelávacieho procesu v materskej škole.** Začiatkom roka 2010 prebehla v MŠ rekonštrukcia vnútorných priestorov, čím sa zväčšil priestor spálne pre deti a vymenili sa staré, znehodnotené okná za nové plastové. **Materská škola múdrej pani sovy na ZŠ s MŠ Maximiliána Hella má najdlhšie otvorenú prevádzku v regióne Banskej Štiavnice až do 16:30 hod.** Organizačnými zložkami školy sú materská škola, školský klub, školská jedáleň, školské stredisko záujmovej činnosti. **Na škole ponúkame nielen kmeňovým žiakom bohatú záujmovú činnosť:** Školské stredisko záujmovej činnosti pri ZŠ s MŠ Maximiliána Hella zabezpečuje záujmovú činnosť, kultúrne podujatia nielen pre žiakov, ale aj pre verejnosť, organizuje aj denné tábory pre deti s bohatým programom. Súčasťou školy je aj sokoliarsky areál s pernatými dravecami. Žiaci, ktorí sa venujú sokolarstvu, majú možnosti k cestovaniu a prostredníctvom sokolarstva precestovali celé Slovensko a navštívili viaceré krajiny – Taliansko, Belgicko, Veľkú Britániu, Českú republiku, Poľsko, Maďarsko, San Maríno, Vatikán. Na škole sa venujeme CANISTERAPII a svetovej novinke AVESTERAPII (terapia pomocou vtákov). *Začiatkom roka 2010 sme zrekonštruovali na všetkých budovách školy okná, čím sme vymenili staré, zhnité, popraskané okná za nové, moderné šetriace plastové okná. Podarilo sa nám zrekonštruovať telocvičňu, opraviť a vynoviť sociálne zariadenia v telocvični.*

Výročná členská schôdza DHZ

Dňa 6. februára 2010 sa v Kláštornej vinárni v Štiavnických Baniach konala Výročná členská schôdza Dobrovoľného hasičského zboru. Členskú schôdzu otvoril podpredseda DHZ pán MIKULÁŠ NEUSCHL st., ktorý privítal prítomných členov DHZ ako i hostí. Za Územný výbor DPO SR Žiar nad Hronom jeho predsedu pána ING. JOZEFA PERINU, územného veliteľa DPO SR promovaneho právnik VĽADIMÍRA SLEZÁKA, zaslúžilého člena DPO SR pána MATEJA HAVRANA, starostu obce pána STANISLAVA NEUSCHLA. V ďalšej časti predsedu DHZ pán MARIÁN JÁNY st. predniesol správu výboru, ktorú prinášame: *Vážení priatelia, vážení hostia!* Znovu máme jeden rok za sebou a nastupujeme do roku 2010, kde i v tomto roku nás čakajú úlohy, ktoré musíme zvládnuť. Dovoľte mi ale, aby som v správe výboru zhodnotil činnosť Dobrovoľného hasičského zboru za rok 2009. V posledný deň v roku 31.12.2009 nás vo veku nedožitých 81 rokov opustil náš člen DHZ pán JÁN ZACHAR, bol našim členom od roku 1965.

Môžeme konštatovať, že v roku 2009 nedošlo v našej obci k požiaru. Za takúto skutočnosť môže vykonaná prevencia, ktorá bola prezentovaná reláciami v miestnom rozhlase s protipožiarnou tematikou v jarných, letných a jesenných mesiacoch, vylepovaním rôznych propagačných letákov s protipožiarnou tematikou a v neposlednom rade občanmi našej obce, ktorí si upozornenia hasičov vzali za svoje a dbali na požiarne predpisy a nariadenia. V jarných mesiacoch sa nezistilo vypaľovanie starých trávnatých porastov v našej obci, ktoré v minulosti boli príčinou častých výjazdov techniky a členov Obecného hasičského družstva k lúčnym požiarom. V roku 2009 sa výbor Dobrovoľného hasičského zboru zišiel celkom päťkrát. Na svojich zasadnutiach prerokovával otázky osláv svätého Floriána, prípravu Medzinárodného dňa detí, prípravu na hasičskú súťaž do Hliníka nad Hronom, prípravu domácej súťaže šiesty ročník Putovného pohára starostu obce. **Dňa 9.mája 2009** sa v kostole svätého Jozefa konala sv. omša za patróna hasičov svätého Floriána. Po omši sa všetci

presunuli ku kaplnke sv. Floriána, modlitbou si uctili pamiatku. Po akte sa všetci členovia DHZ ako aj prítomní občania zišli v zasaďčke hasičskej zbrojnice na malé občerstvenie. **Dňa 30.mája 2009** boli oslavy Medzinárodného dňa detí, kde si prítomní mohli prezrieť hasičskú techniku, výstroj a výzbroj. **Dňa 20. júna 2009** sa v Hliníku nad Hronom uskutočnilo Územné kolo hasičskej súťaže Dobrovoľných hasičských zborov, Obecných hasičských zborov okresov Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom. Súťažilo sa v hasičskom športe štafeta 8x50 metrov a požiarneho útoku s vodou na cieľ. Na plnenie hasičskej súťaže sa postavilo 33 hasičských družstiev vrátane žien, dorasteniek a dorastencov. Prvé miesto obsadili hasiči muži zo ŠTEFULTOVA, s časom štafety 01:16,53 s., požiarneho útoku 17,43 s. a 96,93 bodmi a postúpili na krajské kolo. Naše hasičské družstvo obsadilo piate miesto s časom štafety 01:18,53 s., požiarneho útoku 26,32 s., druhý pokus útoku sme nesplnili. **Dňa 25.júla 2009** sa na futbalovom ihrisku konal šiesty ročník hasičskej súťaže o Putovný pohár starostu obce.

Súťaže sa zúčastnili muži zo ŠTEFULTOVA, KOPANIC, MALÉHO LAPÁŠA, PODHORIA, SVÄTÉHO ANTONA. Štiavnické Bane postavili dva súťažné družstvá. Súťažilo sa v požiarnej útokú s vodou na cieľ. Prvenstvo si odniesli naši susedia muži zo ŠTEFULTOVA víťazstvom s časom 16.28 s., druhé miesto vysúťažili muži z KOPANIC s časom 17.50 s. tretie miesto získali muži z MALÉHO LAPÁŠU s časom 18.84 s., štvrté miesto vysúťažilo domáce družstvo č.2 s časom 19,60 s., piate miesto obsadili muži PODHORIA časom 21.16 s., šieste miesto muži zo SVÄTÉHO ANTONA s časom 23,50 s. Siedme miesto obsadili muži domáceho družstva č.1, ktorým sa ani jeden pokus nepodarilo splniť.

Okrem spomenutých aktivít dobrovoľní hasiči brigádnicke pracovali na vyčistení priestorov — jarné upratovanie, robila sa údržba na cisternovom vozidle, hasičských striekačkách, výzbroji a výstroji.

V jesenných mesiacoch sa technika zazimovávala a počas celého roku sa dbalo na to, aby táto bola vždy za každých podmienok akcieschopná. Bola prehodnotená otázka odberu časopisu **Požiarník**, kde tento časopis — mesačník odoberá málo členov, čo je na škodu, pretože v každom z čísel sa nachádza nejaký materiál, ktorý je nápomocný Dobrovoľným hasičským zborom, či sa to týka Stanov DPO SR, súťažných poriadkov, vyznamenaní a povyšovaní, rovnošatového predpisu a pod. Výbor sa zaoberal otázkou omladzovania členskej základne. Tu však stále prestupujeme na jednom mieste.

Aj keď sme už mysleli, že nejakých chlapcov získame, niektorí párkrát za nami zašli, keď sme cvičili, oni však stratili záujem a viackrát sa pri nás nezastavili. Táto úloha však naďalej zostáva v platnosti a budeme sa ju snažiť vyriešiť.

Na záver sa nám dovoľte poďakovať všetkým za vykonanú prácu v roku 2009, za pomoc pri realizovaní rôznych podujatí. Poďakovať sa chceme aj starostovi obce pánovi Neuschlovi ako i poslancom OZ.

PREDSEDA DHZ MARIÁN JÁNY ST.

Receptár Piargských zvestí

Banické knedle s václavkami

Suroviny: ½ kg zemiakov uvarených v šupke, zomletých, 1 vajce, hrubá múka, koľko zoberú zemiaky, majoránka, soľ, mleté čierne korenie.

Postup: Z uvedených surovín spracujeme cesto. Zvlášť si pripravíme václavky: pokrájame ich na drobno, opražíme na cibulke a primiešame do zemiakového cesta. Robíme malé guľky, ktoré varíme v slanej vode asi 10 minút. Keď vyplávajú hore, vyberieme ich, polejeme opraženou slaninkou, alebo cibulkou.

Dobrá chuť z Klubu dôchodcov od ŽOFIE HYKLOVEJ

Kroniká

Narodení v roku 2009: ► MIŠÍKOVÁ Miroslava.....24.8.
 ► BRZÍKOVÁ Adela.....18.9. **Narodení v roku 2010:** ► HEILEROVÁ Veronika .....8.1 ► BLÁŠKO Viktor.....16.2. ► FRANKOVÁ Barbora.....18.2. **Zomretí v roku 2009:** ► VAZANOVÁ Alojzia.....1.1. ► ROZEMBERGER Jaroslav.....11.4. ► HEILEROVÁ Anna.....8.5. ► SLANÁ Alžbeta.....26.5. ► PROKAJOVÁ Mária.....28.5. ► NEUMAN Milan.....27.6. ► KÁČEROVÁ Mária.....23.11. ► ZACHAR Ján.....31.12 **Zomretí v roku 2010:** ► LABUDOVÁ Mária.....6.1.

Pre obyvateľov Štiavnických Baní, Hornej Rovne a okolia, distribuované zdarma

Komunálny odpad, separovanie:

Najbližšie zbierame:

11. MAREC – PLASTY.....
 15. MAREC - KOMUNÁLNY ODPAD.....
 29. MAREC – KOMUNÁLNY ODPAD.....

KNIHY KNIHY KNIHY KNIHY KNIHY KNIHY

● V predaji je kniha **HORNÁ ROVEŇ**, ktorá prostredníctvom dokumentov, fotografií, spomienok a faktov dokumentuje dejiny a súčasnosť miestnej časti našej obce. Na vzniku knihy sa podieľal kolektív autorov a spomienkami prispeli aj *obyvatelia Hornej Rovne*.

● V týchto dňoch sa do predaja dostáva 2. vydanie knihy manželov **Števíkovicov** s názvom **OBEC SVETOVÝCH PRVENSTIEV**. Knihu si môžete zakúpiť v Infocentre, ktoré sa nachádza v budove obecného úradu, alebo v predajni Stabon. Cena knihy je 6 €.

Futbalový klub BANÍK Št. Bane

Hrá v **IV. Lige dospelých** – Juh. So zimnou prípravou začali 13. januára 2010. V rámci prípravy odohrali hráči prípravné zápasy: Nová Baňa – Št. Bane 1:3, Sásová – Št. Bane 0:4, Kováčová, Št. Bane 2:3, Vyhne – Št. Bane 0:6. V jesennej časti Baník skončil na peknom **štvrtom mieste**, tretie mužstvo má rovnaký počet bodov. V obci funguje aj žiacke družstvo a tiež futbalová prípravka.

S pomocou Obecného úradu sa nám podarilo vybaviť dotáciu na rekonštrukciu sociálnych zariadení: kompletná výmena spŕch pre hráčov aj rozhodcov, výmena okien a dverí, zateplenie stropu, nové omietky, ktorá je už aj zrealizovaná.

Táto zmena spĺňa už aj parametre ligovej súťaže.

JÁN DAUBNER

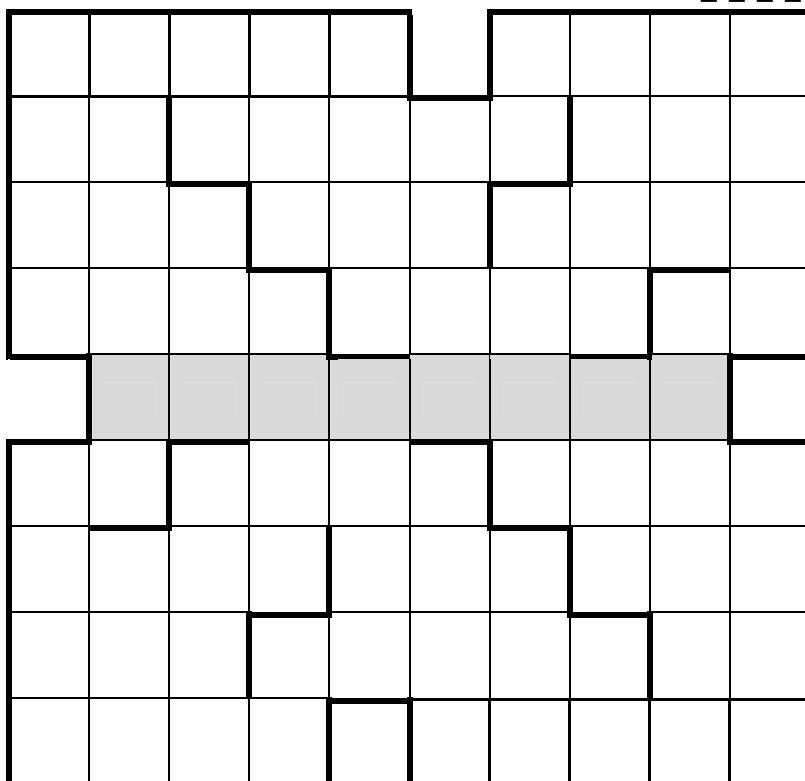
CIRKEVNÉ OZNAMY

Sväté omše: Kostol sv. Jozefa: Str, Pi 18.00 hod,
 Ned. 11.00 hod., Kostol sv. Jána Krstiteľa, Horná Roveň: So 18.00 hod., Adresa: Farský úrad
 Štiavnické Bane 969 81 Kontakt: 045 692 91 00,
 Správca farnosti: Mgr. VLADIMÍR VLČEK

Cukrový kupón Piargských zvestí

Kilo cukru za 0.64 € !

si môže kúpiť každý *nad 62 rokov* po predložení tohto kupónu v Potravinách STABON.
Platí do konca marca.

6 – MANIAK, SALÁMA.
 5 – AREKA, BARLA, OSOBA, SABAT. 4 – ANAS, ANOL, ARMA, DOBA, ETYL, KALK, KASA, KENO, KLAS, LANE, LÁNY, LOAD, LODE, OBOR, OKNO, OPÁL, OSLA, OVAR, RÁNA, ŽABA. 3 – BAT, BOK, DNA, DON, KAR, KEL, LIS, LOV, NOS, OLD, POT, TMA.
 2 – AL, BA, LA, MR, OA, OB, SL, TE

Vylúštenú tajničku s kupónom môžete doručiť do konca marca do Informačného centra OcÚ (otvorené Po-Štv. 8.00-14.30 hod). Vyžrebovaný víťaz

dostane publikáciu
OBEC SVETOVÝCH PRVENSTIEV.

Kupón krížovka Piargske zvesti 01/10

PIARGSKE ZVESTI marec 2010- mesačník obyvateľov Štiavnických Baní a okolia.
 Vydáva Miestny odbor Matice Slovenskej. Ročník prvý. Redakčná rada: Mgr. Ružena Holubová, Mgr. Martina Smutná, Jozefa Kališková. Adresa: 969 81 Štiavnické Bane 68. Kont.: zsmhella@pobox.sk.

Pre obyvateľov Štiavnických Baní, Hornej Rovne a okolia distribuované zdarma